

Universitätsbibliothek Wuppertal

L. Annaei Senecae Tragoediae

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Amstelodami, 1662

Actus secundus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-770](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-770)

ACTUS SECUNDUS.

CHORUS. NUTRIX. PHÆDRA.

Amoris morbum, impatientiam & æstum conqueritur nutrix, mox ipsa prodit Phædra mutatis vestibus in cinctum Amazonis seu venatricis, ut Hippolyto placeat.

Chor. **A**lrix, profare, quid feras? quonam in loco est Regina? sævis ecquis est flammis modus?

Nutr. Spes nulla tantum posse leniri malum; 360

Finisque flammis nullus infans erit:

Torretur æstu tacito, & inclusus quoque,

Quamvis tegatur, proditur vultu furor.

Erumpit oculis ignis, & lapsæ genæ

Lucem recusant. nil idem dubiæ placet; 365

Artul-

358. Ch. *Alrix profare,*] Hunc verbum in vulgatis Phædræ pessime attribui vidit Lipsius: itaque eum reposuit post vers. 384. *Quo se dabit.* Non illo tamen congruere vidit Deltius, sed inani argumento Phædræ eum retinet. Vere Gruterus & Scaliger, qui Choro dederunt. Sed hic præterea eximias ille Etruscus pulcherrimum facinus inceperat. Vers. enim 493. qui commutaverat coloniam & loco non suo positus Lipsium & Deltium amicos, utrumque frustra, inter se commiserat, huc restituit, & pariter eidem Choro aptissime tribuit: Ch. *Alrix profare, quid feras? quonam in loco est Regina? sævis ecquis est flammis modus?* Respondet nutrix: *Spes nulla tantum.* Hoc qui iustum, verum, necessarium esse negabit, illum ego non quamvis agrestibus atque hispidis, sed ipsius Midæ aut potius cuius ad animalis instar illæ factæ fuerunt, auribus præditum liquido iurabo. Gronovius.

363. *Quamvis tegatur,*] Ovid. 2. metam. *Heu quam difficile est crimen non prodere vultu.* Oct. 2. 2. *Delitius.*

364. *Ignis,*] Ardentis concupiscentiæ scinilla quæ & in iratis elucet, *Farnabius.* *Et lapsæ genæ Lucem recusant,*] Scaliger sententiam ait postulare *lasse*; & sane ita Florentinus. Gruterus & *laxa* & *lapse* queat ferre. Ego quid sint *lapse genæ*, didici: illa ut explicent alii, expecto. Marcus Seneca contr. 12. ex Papirio Fabiano: *Ut intravi, cadentes jam oculos ad nomen meum erexit, fugientemque animam retinuit.* Lucanus lib. 2. *Vultusque exanimis oculosque in morte jacentes.* Statius ad Claudiam: *renuisc oculos jam morte cadentes.* In Abascanti Pietate: *Iamque cadunt vultus oculisque novissimus error.* Suetonius de Augusto: *Supremo die petito speculo capillum filii comi ac malas labentes corrigi præcepit.* Claudianus de bello Gildonico: *Vox tenuis, tardique gradus, oculisque jacentes, Interius fugere genæ.* Gronovius.

365. *Nil idem dubiæ*] Propria amantium perturbatio. Ovidius 10. *furiosaque vota retrahat, Et modo desperat, modo vult tentare, pudetque, Et cupit & quid agat, non invenit.* Deltius.

366. De-

Artusque
Nunc u
Et vix l
Nunc
Noctem
Iterum
Rursus
Mutatu
Cura, a
Jam vir
Non or
Popula
Tenero
Et, qui
Oculi n
Lachri
Rore in
Tepido
Sed, et

366. De
furorem,
nabius. S
epist. 13.
tu mihi no
367. M
sed illa ne
370. A
372. F
373. C
amantes c
Fugerat or
artus, Su
bor. Idem
375. L
in veter.
festa. Sic
guine des
& Metar
dat amor
cla moder
cygnus fu

Artusque varie jactat incertus dolor.
 Nunc ut soluto labitur moriens gradu,
 Et vix labante sustinet collo caput.
 Nunc se quieti reddit; & somni immemor
 Noctem querelis ducit; attolli jubet,
 Iterumque poni corpus; & solvi comas;
 Rursusque fingi. semper impatiens sui
 Mutatur habitus. nulla jam Cereris subit
 Cura, aut salutis. vadit incerto pede,
 Jam viribus defecta. non idem vigor,
 Non ora tingens nitida purpureus rubor.
 Populatur artus cura. jam gressus tremunt;
 Tenerque nitidi corporis cecidit decor.
 Et, qui ferebant signa Phœbeæ facis,
 Oculi nihil gentile nec patrium micant. 380
 Lachrimæ cadunt per ora, & assiduo genæ
 Rore irrigantur: qualiter Tauri jugis
 Tepido madescunt imbre percussæ nives.
 Sed, en, patefcunt regix fastigia:

Recli-

366. Dolor.] Amor, quem & supra
 futorem, curam, insaniam dixit. *Farnabi-
 nabus.* Sic amor ab Ovidio etiam
 epist. 13. vocatur; *Tu mihi luce dolor,
 tu mihi nocte venis.* Delrius.
 367. Nunc.] Dat quidem se quieti,
 sed illa non admittit.
 370. Attolli.] In lecto. *Farnabius.*
 372. Fingi.] Componi. *Idem.*
 373. Cereris.] Cibi; solent enim
 amantes cibos aspernari. Ovid. Epist.
*Fugerat ore color, maciesque adduxerat
 artus; Sumebant minimos ora coacta ci-
 bos.* *Idem.*
 375. *Iam viribus defecta.*] Optime
 in veter. libris continetur, *viribus de-
 fecta.* Sic Ovidius lib. 5. *Metam.* *San-
 guine defectos, cecidit collapsus in artus.
 & Metam. 9. — qua vires defecto red-
 dat amori.* Sic Martialis; *Dulcia dese-
 lia moderatur carmina lingua Cantator
 Pygmi fuerit ipse sui.* Delrius.

376. *Populatur artus cura.*] Con-
 sumit, destruit, *Farnabius.* Omnem
 vim ac virtutem destruit ac deprada-
 tur. hæc vis verbi. *Delrius.*
 379. *Et, qui tenebant.]* Quod ex
 impressis quibusdam adfert Gruterus,
 consumat Flor. *Et qui ferebant.* i. præ-
 ferebant. *Virgilius: Sic oculus, sic ille
 manus, sic ora ferebat.* Gronovius.
 Qui fulgore & radiis eam sole ortam
 indicabant, amiserunt jam generis
 sui proprium splendorem. *Farnabi-
 nabus.*
 383. *Imbre percussa nives.]* Etan-
 scus: *percussa.* Horatius: *Non verbera-
 rata grandine vineæ.* Tibullus lib. 1.
 eleg. 2. *Ianua difficilis domina, te ver-
 beret imber.* Virgil. *Piniferum caput
 Et vento pulsatur Et imbri.* Gronov.
 Sic Ovidius eleg. 8. *Suis pensæ diu
 lacryma fluxere per ora, Qualiter ad-
 jectæ de nive manat aqua.* Delrius.

Reclinis ipsa sedis auratæ toro, 385
Solitos amictus mente non sana abnuat.

Phad. Removete, famulæ, purpura atque auro illitas
Vestēs. procul sit muricis Tyrii rubor,

Quæ fila ramis ultimi Seres legunt:

Brevis expeditos zona constringat sinus, 390

Cervix monili vacua; nec niveus lapis

Deducat aures, Indici donum maris.

Odore crinis sparsus Assyrio vacet:

Sic temere jactæ colla perfundant comæ

Humerosque summos; cursibus motæ citis 395

Ventos sequantur, læva se pharetræ dabit;

Hastile vibret dextra Theffalicum manus.

Talis severi mater Hippolyti fuit.

388. *Muricis*] Purpura è muricis succo. vide Thyest. 344. *Farnabius. Tyrii*] Tyrus, metropolis Phœnices; quondam septingentis passibus à continente divisa mari profundissimo, sed Alexandri Magni jussu, aggeribus congestis continenti juncta. nobilis tincturâ purpuræ. Hebræis מור Zor. *Delrius.*

389. *Quæ*] Thyest. 378. *Farnabius. Seres*] De serico multa. Tiraquellus in legib. connubial. leg. 3. num. 18. de eodem & bombycino. Baifus lib. de re vestiariâ, cap. 5. & 6. & Brodeus lib. 2. miscellan. cap. 22. de iisdem & bysso Volaterranus lib. 28. Comment. Urban. & Pet. Faber lib. 1. Semestr. c. 16. Inde discant juvenes: sericum arboribus depecti; byssum instar lini terrâ edi; bombycinum à vermiculis gigni. priora duo, volunt quidam penitus interisse. falsum id. nam sericum illud antiquorum, in Taprobanâ, Tartariâ, Chinaque, quin & Calabria hodie depecti arboribus, confirmat Isl. Scalig. exercit. 158. cap. 9. de arborum lanugine docent Plinius; lib. 6. cap. 17. Dion. lib. 27. Strabo lib. 16. Arrianus in Periplo maris rubri. Virgilius,

Claudianus, & alii plurimi. Byssum Hebræorum commendat Pausanias, & in totâ Græciâ non nisi in Elide nasci Eliac. lib. 1. Hodie etiam apud Belgas existimo byssum nasci. quid enim aliud tenuissimum illud & pellucidum Cameracensium linum? *Delrius.*

390. *Expeditos*] Breves, succinctos & à latere apertos, quo ad cursum expeditior sim. *Farnabius.*

392. *Deducat*] Pondere scil. suo. *Aures*] Nec aures onerent elenchis, & appensæ margaritæ, quæ nascuntur conchiliis in mari Indico. *Farnabius. Donum maris*] Nam in conchyliis marinis innascitur. norunt id Lusitani mercatores, quibus illa margaritarum piscatio curæ in Indico mari. *Delrius.*

393. *Odore*] Nardo seu amomo, Catullus: Assyrio venit odore domum. *Farnabius.*

396. *Ventos*] Ventis disfluant. *Id.*

397. *Hastile*] Sarissam, venabulum. *Idem.*

398. *Mater*] Antiope, ut alii, Hippolyte Amazonum Regina Bosporum Thracium gelu contritum traiecit, copiisque suis Græciam aggressa in Artica tandem devicta est à Theseo,

cui

Qualis
Egit ca
Tanait
Coëg
Prote
Nutr. S
Agrest

cui nupta
nabius.

399. S
jeceram:
placuisse C

400. C
ad Tanaim

tim palude

ticum pul

prodidit A

equo usas

clitandi, c

Articam c

vinci por

scripserit

rent, Th

strictum q

in Theseo

cisse. quo

ca Theseo

ctore, pos

cio in Lyc

401. A

modo pu

non potui

Latine so

non regio

significat

Mæotim.

aut Maoti

versum se

hæc præc

Tanais a

urbe Tar

oriunda.

Qualis, relictis frigidi Ponti plagis,
 Egit catervas, Atticum pulsans solum,
 Tanaitis, aut Mæotis, & nodo comas
 Coëgit emisitque, lunata latus
 Protecta pelta; talis in silvas ferar.
 Nutr. Sepone questus. non levat miseros dolor,
 Agreste placa virginis numen Deæ.

405
 Regi-

cui nupta Hippolytum peperit. Farnabius.

399. Qualis, relictis frigidi] Conjeceram : Talis relictis. Video idem placuisse Grotio. Gronovius.

400. Catervas,] Amazonum, quæ ad Tanaim fluvium Scythiæ & Mæotim paludem accolunt. Farnab. Atticum pulsans solum,] Lyfias orator prodidit Amazonas primas mortalium equo usas fuisse, & gratiâ roboris periclitandi, cum alia pereurisse loca, tum Anticam etiam; in quâ ægre tandem vincti poterint. Hellenicus Lesbicus scripsit illas, ut in Anticam pervenirent. Thracium Bosporum gelu confictum (qua de re vide Plutarchum, in Theseo) equis plaustrisque trajecisse, quo tempore Antiope capta, postea Theseo Hippolytum peperit; autotore, post Heraclidem Ponticum, Isacio in Lycophonem. Delvius.

401. Aut Tanais, aut Mæotis,] Quomodo pulsavit solum Tanais? Hoc non potuit, nisi fuerit submersa. nam Latine solum Tanais est ipse fundus, non regio Tanai circumjecta. An ergo significat vado transisse Tanaim & Mæotim. Vossianus codex : Tanaitis aut Mæotis. Ut quemadmodum in universum se jaçabant Martis filias, ita hæc prædicetur quasi Nympha & filia Tanais aut Mæotidos. Aut certe, ex urbe Tanai vel populis Μαωταίς oriunda. Strabo lib. 11. Επὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῇ λίανη πόλις ὁμώνυμος καὶ τῆς Τανάϊς, καὶ τῆς Βοιωτοῦ ἐκχόνταν Ἐλλήνων. νεώσι ἰδρὺ ἐν ἔξωθεν ἔθρον. κώπλι Πολέμων ὁ βα-

σιλδὸς ἀπεθίσσων. Hoc teneamus. Sic Memphitides puella. Florentinus non juvat : habet enim : Tanais aut aut Mæotis. Alius Flor. & Germanicus. Tanatou aut Mæotis. Meus, Tanais aut Mæotis. Quæ nihil aliud quam Vossianum illud significant. Gronov. Et nodo] In nodum collegit, & a tergo demisit. Farnabius.

402. Lunata] Scuto brevi mediam Lunam referente. vid. Med. verf. 114. Virgilius : Amazonidum lunatis agmina peltis. Idem.

404. Sepone questus, non levat] Post hunc versum libri vulgares & Gregales MS. inculcant illum : Regina favis equis est flammis modus? Sed quem hoc loco Magni Dacis liber optimus agnoscit nullum : posuit autem superius, uti debuit. Post versum Sepone questus, sequitur nullo alio interposito : Agreste numen : & finitur hæc scena : ac majusculis literis præponuntur personæ NYTRIX. HIPPOLYTUS. Neque aliter in alio Florent. & nostro membranaceo. Gronovius.

405. Agreste] Αἰγροῦ γενεῶν Ἄρεμιν venationum Deani. sibi itaque patrium numen, ut cui Creta propter copiosum venatum sacra. Vel ab Agre loco trans Hylisium, ubi Diana venaricis ades. Vel in gratiam Hippolyti ejus comitis placandum, ne obtret, non, ut faveat. Quid enim Deæ semper virgini cum nuptiis & amoribus? amantes tamen femine Luna vota concipiebant, ut soli viri. ita Simetha apud Theocr. ἀλλὰ σελάνη Φαίης καλῶς. Farnabius.

406. Re-

Regina nemorum, sola quæ monteis colis,
 Et una solis montibus coleris Dea,
 Converte tristes omnium in melius minas.
 O magna silvas inter & lucos Dea,
 Clarumque cœli sidus, & noctis decus, 410
 Cujus relucet mundus alterna face,
 Hecate triformis; en ades cœptis favens.
 Animum rigentem triftis Hippolyti doma.
 Amare discat, mutuos ignes ferat.
 Det facilis aures. mitiga pectus ferum. 415
 Innecte mentem. torvus, aversus, ferox,
 In jura Veneris redeat. huc vires tuas
 Intende. sic te lucidi vultus ferant,
 Et nube rupta cornibus puris eas.

406. *Regina nemorum,*] *Vota hæc concipit nutrix Phædra nomine aram tangens.* Farn. Viri amantes, solem, feminæ lunam precabantur. testes Seneca hoc loco, Euripides in Hippolyto, & Theocritus *idyll.* 8. cuius Scholiastes hujus consuetudinis varias rationes reddit: unam, quod cum luna Endymionem amatit, non sit vetisimile, fœminis eam eodem morbo laborantibus, non opitulaturam: aliam quia amori exercendo non longe quam dies sit accommodatior, noctique luna seu Diana præsit. Multa etiam Cælius lib. 5. cap. 6. *Delrius.* *Quæ montes colit,*] Horatius: *Mantium custos, nemorumque virgo.*

407. *Solis*] Desertis. *Farnabius.*

408. *Omnium*] Exiit quod Phædræ imminere ominor. *Idem.*

411. *Mundus alterna face,*] Non male, Flor. tamen: *alterna vice.* Medea: *Nisidusque certus mundus evolvet vice.* Gronovius. *Alterna*] Cum sole altern. *Farnabius.*

412. *Hecate*] Quod centum victimis placaretur ex instituto Menelai. *Vel* quod inhumatos c. annos errare faciat. *Alii* à centuplicato frugum foe-

nore quod à matre acceptum docuit, aut propter plurimas virtutes. *Idem.* *Triformis.*] Est enim in cœlo Luna, in terris Diana, apud infecos Proserpina. *Vel* *τρίμορφη* & *τρίμορφη*, à trina facie, cum surgit aut desinit in cornua, cum dividua est, cum plena. *Vel* Trivia à triplici cursu sub Zodiaco secundum longitudinem, latitudinem, & altitudinem: Trivis etiam præesse fertur. referunt alii ad tres decades mensis *ἰσημερινῆς, μεσημερινῆς, φθινόπωρης.* *Farnabius.*

416. *Innecte mentem.*] Alii leg. *Inverte.* Moguntinens. Herbipolens. & tres Veneti; *Innecte.* quod in tanto manusc. consensu, miror cur Basileens. ni fallor, primi, mutant, vult Hippolyti animum in amoris retia pertrahit, aptum vocabulum venartici ac venatori. *Delrius.*

418. *Sic te*] Sic, lucida fulgeas precor, nullam patiaris Eclipsim. Lunam enim deficientem è cœlo carminibus vocari vulgo creditum. *infr. v. 788.* *Farnabius.*

419. *Cornibus.*] Taurino vultu Lunam vocat Synelius: *Ἐὼς δὲ τροπῶν τῆς γῆς.* *Tibi taurina fronte Lunæ* vel

Sic te,
 Detrah
 Nullus
 Ades
 Ipsum
 Nullo
 Temp
 Trepid
 Auder
 Depor
 Malus

vel quia q
 cornuta, v
 facta, tel
 Euang. ca
 421. T
 mensis far
 422. N
 Endymio

Nutrix
 flester
 collat

Hipp.

Et mo
 Sofpe
 Nutr.
 Dom
 Sed tu
 Nam
 Quod

434.
 tigonus
 Theoco
 que mar
 439.

Sic te, regentem frena nocturni ætheris, 420

Detrahere nunquam Theſſali cantus queant;

Nullusque de te gloriam pastor ferat.

Ades invocata. jam faves votis, Dea.

Ipsum intuoꝝ solenne venerantem sacrum,

Nullo latus comitante. quid dubitas? dedit 425

Tempus locumque casus. utendum artibus.

Trepidamus? haud est facile mandatum scelus

Audere. verum iusta, qui reges timet,

Deponat. omne pellat ex animo decus.

Malus est minister regii imperii pudor. 430

vel quia quando alinoides est, apparet cornuta, vel quia bos ei apud Ægyptios facta, teste Eusebio libro 1. præparat. Euang. cap. 6. *Detrius*

421. *Theſſali*] Theſſalia incantamentis famosa. *Farnabius*.

422. *Nullusque*] Quemadmodum Endymion. supra vers. 308. *Idem*.

423. *Iam*] *Hac enim dicenti supervenit Hippolytus agresti Dianæ operaturus. Idem.*

428. *Qui reges*] Qui principibus morem gerere vult, uti ego Phædræ. *Idem.*

429. *Decus*] Honesti rationem. *Idem.*

HIPPOLYTUS. NUTRIX.

Nutrix Hippolyti animum mollire & ad nuptias & delicias urbanas flectere callide tentat. Ille vitæ cœlibis & rusticæ (quam urbana collatam præfert) institutum immotus tenet.

Hipp. Quid huc seniles fessa moliris gradus,
O fida Nutrix, turbidam frontem gerens,

Et mœsta vultus? sospes est certe parens,

Sospesque Phædra, stirpis & geminæ jugum.

Nutr. Metus remitte. prospero regnum in statu est, 435

Domusque florens sorte felici viget.

Sed tu beatius mitior rebus veni:

Namque anxiam me cura sollicitat tui,

Quod te ipse pœnis gravibus infestus domas.

Quem

434. *Stirpis*] Demophoon & Antigonus germani mei, quos peperit Theſeo Phædra. *Vel ego & illi utriusque matrimonii liberi. Farnabius.*

439. *Te ipse*] Sponte tua, ultro. *Id.*

Pœnis gravibus infestus gravas.] Rejiciebat hunc versum magnus Scaliger, quod absurdum putaret pœnam pro labore improbo ac misero dici. Acqui hoc Latinum esse docuimus in Obſervatio-

238 L. ANNÆI SENECAE H
 Quem fata cogunt, ille cum venia est miser. 440
 At si quis ultro se malis offert volens,
 Seque ipse torquet, perdere est dignus bona.
 Queis nescit uti. potius annorum memor
 Mentem relaxa. noctibus festis facem
 Attolle. curas Bacchus exoneret graves. 445
 Etate fruere. mobili cursu fugit.
 Nunc facile pectus, grata nunc juveni Venus,
 Exultet animus. cur toro viduo jaces?
 Tristem juventam solve. nunc luxus rape.
 Effunde habenas. optimos vitæ dies 450

Efflu-

variationibus. Plinius lib. 9. cap. 6. pon-
 dere suo onerata, tunc quidem & utero
 graves, pariendive pœnis invalida. Sed
 aliquid vicii subesse istis, gravibus gra-
 vias, non dubitandum. Virum autem
 doctissimum, qui secundum Scalige-
 rum pronuntiavit, & versum pro spu-
 rio virgulis inclusit, miror non obser-
 vasse in Vossiano: *infectus domas*: quo
 admisso versus fit egyptius. Et sic etiam
 antiquissimæ membranæ. Ovid. lib. 1.
*quibus unda pepercit, Illos longa do-
 mant inopi jejunia victo.* Oedipo: *Au-
 dit a fave, vel malo domitus gravi, Quid
 arma possint regis irati, scies.* Et, *Ait,
 hoc scelestum petitus aut ferro petat, Aut
 fervido aliquis igne vel saxo domet.*
 Omnia ex Homeri, *Ei δὲ ὄψιν πύ-
 λην τε δαμῶν κὲ λοιμὸς Ἀχαιῶν.*
 Nic. Heinſius mallet: *cura sollicitat
 tui. Quo te ipse pœnis gravibus infectus
 domas?* Gronovius.

440. *Quem*] Qui ad miseriae natus
 est neque ex iis emergere valet.
 Farnabius.

444. *Motibus festis facem*] *Motus*
 illi *festis* non sunt ab auctore. Liber
 optimus cum Lipsiano: *noctibus festis.* Et
 sunt non Trivia, non Eleusiniæ matris,
 sed Como, Baccho, Veneti, & hujus-
 modi lepidis diis sacratæ. Comissantes
 adhibuisse pueros, qui funerali præluce-
 rent, novissimum est. Itaque pro te

nova miratur in Curculione Plauti Pa-
 linurus, quod Phœdromus ipse facem
 ferret: *Tute tibi puer es: laurus lucet
 cereum.* Fingit adolescentem è balneo
 paullo ante egressum. *Tute, inquit, ti-
 bi puer es:* hoc est, ipse tibi ministras,
 te ipse, ut puero vel fervulo, uteris.
 V. ville in Mercatore: *Egomet mihi co-
 mes, calator, eques, agaso, armiger.* Et
 Martialis lib. 14. *Desuerit si forte puer,
 soleasque libebit sumere, pro puero pes
 erit ipse tibi.* Dein *laurus* (id est, ni-
 dus, ut erat à balneo, quod de Narciso
 Seneca in Ludo) *lucet cereum*, ipse
 tibi loto faculam præfers. Senecæ quo-
 que verba recte cepit Petitus lib. 1.
 Observ. 2. non item Plauti è nec
 Salmastius, nec ille alter, qui Petium
 reprehendit. Gronovius.

445. *Curas*] *Distinet curas Evis
 edaces.* Farnabius.

448. *Cur toro*] *Solus perpetua mæ-
 rens carpere juvenita?* Idem.

449. *Solve.*] *Deliciis, & volupta-
 tibus. Idem. Nunc luxus rape.*] Im-
 mo *lusus*: quod vitium etiam in
 Ludio animadvertimus. Flor. *cursus. Ra-
 pe,* ut Trogus in oratione Mithridatis:
rapienda incrementa virtutum. Gronov.

450. *Optimos*] *Aurotam, ver, flo-
 rem etatis: ut enim maturum tem-
 pus, diei pars potior: sic juvenus vitæ
 pars melior existimanda est.* Farnab.

452. Du-

Effluer
 Officia
 Læticia
 Quid
 Seges
 Quæc
 Arbor
 Quam
 Ingeni
 Sinob
 Trucu
 Triste
 Hoc e
 Ut dur
 Et sæv
 Provi
 Cum
 Ut dar
 Exce
 Quæ f
 Orbis
 Vacu
 Alef
 Solis
 Quan
 452.
 modum
 457
 Flor. ev
 dabit. C
 459.
 pressa: c
 etam co
 Farnab
 461.
 466.
 gans m
 adjunge

Effluere prohibe. propria descripsit Deus
 Officia, & ævum per suos ducit gradus.
 Latitia juvenem, frons decet tristis senem.
 Quid te coërces, & necas rectam indolem?
 Seges illa magnum fœnus agricolæ dabit, 455
 Quæcunque lætis tenera luxuriat satis.
 Arborque celso vertice evincet nemus,
 Quam non maligna cædit aut resecat manus.
 Ingenia melius recta se in laudes ferunt,
 Sinobilem animum vegeta libertas alit. 460
 Truculentus, & silvester, & vitæ infcius,
 Tristem juventam Venere deserta colis.
 Hoc esse munus credis indictum viris,
 Ut dura tolerent? cur sibus domitent equos,
 Et sæva bella Marte sanguineo gerant? 465
 Providit ille maximus mundi parens,
 Cum tam rapaces cerneret fati manus,
 Ut damna semper sobole repararet nova.
 Excedat, agedum, rebus humanis Venus,
 Quæ supplet ac restituit exhaustum genus, 470
 Orbis jacebit squallido turpis situ;
 Vacuum sine ullis classibus stabit mare;
 Alesque cœlo deerit, & silvis fera;
 Solis & aër pervius ventis erit.
 Quam varia leti genera mortalem trahunt 475
 Car-

452. Ducit] M. f. duxit, quemadmodum descripsit. Delrius.

457. Celso vertice evincit nemus,] Flor. evincet. Ut ante: fœnus agricola dabit. Gronovius.

459. Recta] Non coacta, non depressa: quemadmodum tu indolem rectam coërces & enecas. modo v. 453. Farnabius.

461. Vitæ] Vita frui nescius. Id.

466. Providit] Hinc incipit elegans matrimonii commendatio, cui adjuuge Augusti oration. contra cæli-

bes, apud Dionem. Delrius. Mundi parens,] Deus, fatetur ergo cepisse & creatum esse mundum. Idem.

467. Rapaces cerneret fati manus,] Florent. fati manus. Statius in epicædio Glaucix: subitas inimica levavit Parca manus. quo, diva, feros, gravis, exseris unguis? Et in Phileum Vrsi: carpsitque immittit adunca Ora manu. Gron.

469. Venus,] Alma omnium generitrix. Farnabius.

474. Solis] Vbi defecerit altum genus in aëre volitantium. Idem.

477. Sed

Carpuntque turbam; pontus, & ferrum, & doli!

Sed fata credas deesse; sic atram Styga

Jam petimus ultro. cœlibem vitam probet

Sterilis juvenus, hoc erit, quidquid vides,

Unius ævi turba, & in semet ruet.

480

Proinde vitæ sequere naturam ducem:

Urbem frequenta, civium cœtus cole.

Hipp. Non alia magis est libera, & vitio carens,

Ritusque melius vita quæ priscos colat,

Quam quæ relictis mœnibus silvas amat.

485

Non illum avaræ mentis inflammat furor,

Qui se dicavit montium infontem jugis:

Non aura populi, & vulgus infidum bonis,

Non pestilens invidia, non fragilis favor.

Non ille regno servit; aut regno imminens,

490

Vanos honores sequitur, aut fluxas opes;

Spei metusque liber. haud illum niger

Edaxque livor dente degeneri petit.

Nec scelera populos inter atque urbes sita

Novit; nec omnes conscius strepitus pavet,

495

Haud verba fingit. mille non quærit tegi

Dives columnis; nec trabes multo insolens

Suf-

477. *Sed fata*] Dicit auctor, nos, quasi per fata non moreremur, ultro arcessere mortem. Vt Propertius: *Terra parum fuerat fati, adjecimus undas.* Herc. Fur. vers. 183. *Gruterus.*

480. *Unius ævi turba,*] Unius ætatis humanæ. *Farnab.* Sic αἰών Græcis ævum, Latini non raro. Lucretius (ut advertit Turnebus lib. 20. cap. 22.) *Perdit enim, quod non proprium fuit hujus in ævo.* &: *Multaque præterea perdit, cum expellitur ævo.* ait ergo Seneca: si à nullo liberti procreentur; iis qui nunc vivunt defunctis, genus humanum interibit. Sic ævum, seculum, tempus, atas, dies, à poetis confundi solent. *Delvius.*

483. *Non alia magis*] Campestris &

rusticæ vitæ laudes persequitur. de quo plura habes apud Xenophontem in *Oeconom.* Arist. lib. 6. *Politic.* Varonem lib. 1. de re rustica; Columellam initio rustici operis: Virgilium lib. 1. *Georg.* & Horatium in *Od.* & alios. *Idem.* Et vitio] Non interveniens curis, avaritiæ, ambitioni, invidiæ, &c. ut in sequentibus. *Farnab.*

484. *Priscos*] Sanctos primorum hominum mores, & Heroum vitam. *Idem.*

488. *Infidum*] Non meritis præmiis & honore remunerans bonos. *Idem.*

492. *Niger*] Malus: Hercul. Fur. vers. 860. *Idem.*

497. *Columnis;*] Non trabes *Hymettio*

Suffigite

Inunda

Center

Sed rur

Innocu

Struxit

Labor

Nunc i

Nunc n

Ubi Le

Sedem

Ramiq

Vetere

Pressis

tia Prem

Africa. I

498. A

domo lacu

Idem.

499. F

sile confec

focum, & e

hinc Immo

500. Ce

tum boum

504. Ni

veum, & in

Dopp egol

pter aquar

tius.

505. A

cudia Pifas

vers. 116. I

506. De

Idem.

507. Le

gelidus & c

agro Argivi

510. Lu

tè, juvat:

non integre

Immo quia

restituendu

Suffigit auro. non cruor largus pius
 Inundat aras; fruge nec sparsi sacra
 Centena nivei colla submitunt boves: 500
 Sed rure vacuo potitur, & aperto æthere
 Innocuus errat. callidas tantum feris
 Struxisse fraudes novit; & fessus gravi
 Labore, niveo corpus Ilisso fovet.
 Nunc ille ripam celeris Alpei legit: 505
 Nunc nemoris alti densa metatur loca,
 Ubi Lerna puro gelida pellucet vado;
 Sedemque mutat. heic aves querulæ fremunt,
 Ramique ventis lene percussi tremunt,
 Veteresque fagi. juvit aut annis vagi 510
 Pressisse ripas, cæspite aut nudo leves

Du-

tia Premunt columnas ultima recisus Africa. Farnabius.

498. *Auro.] Non aureum venidet in domo lacunar. vide Thyest. vers. 455. Idem.*

499. *Fruge.] Mola ex hordeo & sale confecta: qua frontem victima, focum, & cultros aspergere moris erat. hinc Immolare. Idem.*

500. *Centena.] Hecatombe, centum boum sacrificium. Idem.*

504. *Niveo Ilisso.] Ilissum hinc niveum, & infra Araxem nominat, quasi *ἄρξυ ἐγὼ Νίνας*; vel niveos dicit, propter aquarum perspicuitatem. *Fabritius.**

505. *Alpei.] Fluvii Elidis in Arcadia Pifas alluents. Vid. Thyest. vers. 116. Farnabius.*

508. *Densa.] Ad retia ponenda. Idem.*

507. *Lerna.] Fons prope Corinthum gelidus & limpidus. non palus illa in agro Argivo. Idem.*

510. *Juvit aut annis vagi.] Msi. ferè; juvat: quidam, juvat hic. quare non integrum locum judicat Guterus. Immo quia sic scripti, non aliter fuit restituendus. Et est hæc Enallage tem-*

porum non insolens. Troadibus: *Non ille duos vidit Atridas, Nec fallacem cernit Ulysses. Debuerat, videt. Rursum: Nondum ruentis Ilii fatum sterit. Agamemnone: ipsa se classis premit, Et prora proræ nocuit, & lateri latius Thyeste vers. 505. præda cum propior fuit, Cervice tota pugnat. Vbi pariterore Gruterus: Legerim vel fluit, vel fugit, vel aliud quidvis quam fuit, profus meis oculis spurium. Phœnissis vers. 456. si placuit scelus. Vbi idem: Cohæserit magis præcedentibus, si reponatur, placet. quod jam rejecimus. Sic Martialis, *sapissî, pro sapis*, lib. 3. epist. 2. & lib. 9. epist. 6. & lib. 11. epig. 107. Tale est Claudiani lib. 2. de laudibus Stilicis: *Principio magni custos Clementia mundi, Quæ Iovis incoluit Tonam.* Hoc est, incolit, vel habitat, habitandam & incolendam sumit. Neque alio ingenio opus. Adde quæ ad epistol. 114. notavimus. *Grovovius.**

511. *Nudo.] Nullo stragulo aut pulvinari supposito. Farnabius. Leves.] Molles, faciles, quos suadet inire *su-surrus* foliorum vento agitarum vel *murmur lene fluentis aquæ.* Idem.*

Q 512. *Fons*

Duxisse somnos, sive fons largus citas
 Defundit undas; sive per flores novos
 Fugiente dulcismurmurat rivo sonus.
 Excussa silvis poma comescunt famem: 515
 Et fraga parvis vulsa dumetis, cibos
 Faciles ministrant. regios luxus procul
 Est impetus fugisse. follicito bibant
 Auro superbi: quam juvat nuda manu
 Captasse fontem! certior somnus premit 520
 Secura duro membra versantem toro.
 Non in recessu furta & obscuro improbus
 Quærit cubili, seque multiplici timens
 Domo recondit: æthera ac lucem petit,
 Et teste cælo vivit: hoc equidem reor 525
 Vixisse ritu, prima quos mixtos deis
 Profudit ætas. nullus his auri fuit
 Cæcus cupido. nullus in campo sacer

512. *Fons largus citas Diffundit undas.* Flor. cum Lipsiano: *Defundit.* Rectius. nam ex editioribus fere locis aquam deficiunt fontes. Gronovius.

518. *Est impetus fugisse.* Libenter fugio. Farnabius. Hanc phrasim apud Nafonem lib. 2. 5. 6. 8. & 9. Metam. & passim in epist. & alibi, plus decies observavi. Delrius. *Sollicito* Ipsi folliciti. vid. Thyest. vers. 451. Farnab. Sollicitum vero aurum accipe, quem admodum apud Tibullum; *Somnus follicita deficit ante fores.* Delrius.

519. *Superbi.* Divites, parentes, reges. Farn. *Nuda* Cotyla. Idem.

520. *Capraste fontem.* Potius quam flavium, quia melior fontana; quia post pluviam levissima, deinde amnica, post ex nive vel glacie liquata; gravius hausta ex lacu, gravissima ex palude. vide Coen. Celsum l. 2. Delri.

522. *Obscuro* Multa habenti conclavia & recessus. Farnabius.

525. *Teste cælo* In aperto, sub dio. Idem. *Hoc equidem reor* Fulse hauc

aureæ ætatis innocentiam & felicitatem describit Seneca epistol. 91. post medium, adi & confer cum hoc loco. Delrius.

526. *Quos mistos* Heroas. Farn.

528. *Cupido.* Ab effectu, officii enim ignaros & immemores abducit avaritia. Idem. *Nullus in campo* Iuvenalis; *Aut sacrum effodit medio de limite saxum.* Sed quare *sacrum*? an quia Numa Terminum pro Deo coli, eique hostias inanimes cædi voluit, atque illi templum constituit, ut Plutarchus in Numa & in Romaicis. Ovid. 2. Fastrorum docent? postmodum tamen etiam agnam illi immolari consuevit videtur colligi ex illo Horatii; *Et agna festis casa Terminalibus.* Prudencius quoque (ni fallor) in libris contra Symmachum auctor est, extis gallinæ, Termino fieri solitum. Porro ea facta sub dio fiebant. nam ut Paulus Felst abbreviator scribit; Terminus quo loco colebatur, super eum foramen patebat in recto, quod nefas esse putarent

Divisi
 Nond
 Sua qu
 Creb
 Non a
 Nec to
 Balista
 Juncto
 Sed ar
 Pavere

Terminu
 Idem Pau
 ficabant
 agorum
 Pompiliu
 exaraller
 esse. Del

529.
 pa.] Tib
 Qui rege
 potuit eti
 Amor. ef
 sumere.
 Arvales
 lib. 11. O
 Terminu

532.
 Idem. L
 cingunt
 rum & tu

535. B
 bratoria
 Farnabiu
 libratior

Amman
 creper à
 lib. ult. c
 cenfer Tu
 de eadent
 Notitiæ

Luffa.] T
 ra. Farn
 536.
 gionibus
 nunc; in

Ter-

Divisit agros arbiter populis lapis.
 Nondum secabant credula pontum rates: 530
 Sua quisque norat maria. non vasto aggere
 Crebraque turre cinxerant urbes latus.
 Non arma sœva miles aptabat manu.
 Nectorta clufas fregerat saxo gravi
 Balista portas. iussa nec dominum pati: 535
 Juncto ferebat terra servitium bove:
 Sed arva per se fœta poscentes nihil
 Pavere gentes. silva nativas opes,

Et

Terminum intra tectum consistere. Idem Paullus; Termino, inquit, sacrificabant, quod in ejus turela fines agrotum esse putabant. denique Numa Pompilius statuit eum qui Terminum exarasset, & iptium, & boves factos esse. *Delrius.*

529. *Divisit agros arbiter populis lapis.* Tibullus: — non fixus in agris, Qui reget certis finibus arva lapis. poruit etiam noster hoc ab Ovidio l. 3. Amor. eleg. 7. aut lib. 2. Pastor. defumere. De finib. & terminis fratres Arvales cognovisse docet Cujacius lib. 11. Observ. cap. 5. *Idem. Lapis.* Terminus. *Farnabius.*

532. *Turre*] Turritis mœnibus. *Idem. Latus,*] Vrbes enim sibi latus cingunt & claudunt aggeribus murorum & turribus. *Lipsius.*

535. *Balista*] Machina lapidum libratória muros urbium concutens. *Farnabius.* Balistæ, machinæ lapidum libratóriæ, descriptionem habes apud Ammian. lib. 23. qui docet quid discerpet à scorpione; & apud Vitruvium lib. ult. cap. 15. & sequ. cujus verba recenset Turnebus lib. 2. adverb. cap. 5. de eadem Vegetius, Vulturius, & lib. Notitiæ Orient. & Occident. *Delrius. Lissa*] Terra adhuc immunis & libera. *Farnabius.*

536. *Iuncto bove.*] Plebisque in regionibus bobus olim arabatur, ut & nunc, in aliis, equis. frequens etiam

mulorum aratio, quam reliquis anteponeit Homerus 10. Iliade. ex professione tamen illam singulari opusculo reprehendit, & bubulam cunctis præfert Arietha Hispanus. *Delrius.*

538. *Silva nativas opes*] Herbas, fraga, glandes, poma, &c. *Farnabius.* Glandes, & poma & herbæ nondum invento frumento, esui fructu, testibus Virgil. lib. 1. Georg. Tibullo lib. 1. eleg. 3. Ovidio Fast. 4. Juven. Sat. 6. & Plutarcho in Corioli. Multa in hanc rem Bened. Curtius lib. 1. hortor. à cap. 4. Ceterum videtur significare, ætatis auræ homines carnibus abstinentiis, quod voluit Porphy. in lib. de abstinent. animat. & Pythagoras apud Laërtium, & Ovidium lib. 15. Metam. Et ante diluvium id verum, contendunt ex cap. 9. Genes. nonnulli post Tertull. lib. de cibis Judaic. & D. Hieronym. lib. 2. in Iovinian. imo non abstinentiis illos modo, sed etiam prohibitum tunc carnium usum, insinuat Alph. Tostatus vulgo Abulenensis dictus, in 1. cap. Gen. Verum hoc alius non probatur. Nam D. Iustinus Martyr ad Orthod. q. 119. etiam ante cælestium carnibus homines victualise censuit. idque ut probabile admodum, receperunt aliquot ætatis nostræ eruditissimi theologi, Victoria, Sotus, Vielmus. Thomas autem à Vio Cajetanus, in cap. 9. Genes. usum carnium eo tempore voluit nec prohibitum fuisse.

Et opaca dederant antra nativas domos.

Rupere fœdus impius lucri furor,

540

Et ira præceps: quæque succensas agit

Libido mentes. venit imperii sitis

Cruenta. factus præda majori minor.

Pro jure vires esse. tum primum manu

Bellare nuda: faxaque & ramos rudes

545

Vertère in arma. non erat gracili levis

Armata ferro cornus; aut longo latus

Mucrone cingens ensis; aut crista procul

Galeæ comantes. tela faciebat dolor.

Invenit artes bellicus Mavors novas,

550

Et mille formas mortis. hinc terras cruor

Infecit omnes fufus, & rubuit mare.

Tum scelera demto sine per cunctas domos

Ière. nullum caruit exemplo nefas.

A fratre frater, dexterâ nati parens

555

Cecidit, maritus conjugis ferro jacet,

Perimuntque fœtus impiæ matres suos.

Taceo novercas. mitius nil est feris.

fuisse, nec tamen usurpatum, eo quod à Deo nondum illis diserte concessus, Delrius.

540. *Rupere*] Simplicem hanc vitam violavere avaritia, ira, libido, dominandi cupido, violentia, &c. *Farn.*

544. *Pro jure*] Ius erat in armis. *Idem.*

545. *Nuda:*] *Inermi. Id. Ramos*] *Sudes, nec eas præustas. Idem.*

547. *Cornus;*] *Bona bello Cornus, hastis scil. & jaculis utilis. Idem.*

548. *Aut crista caput Galeæ comantes.*] *Flor. aut crista procul Galeæ comantes.* Significat adeo eminentem, ut è longinquo conspiciatur. *Stadius 2. Thebaidos: Scuta virum galeasque videt rutilare comantes. Virgilius lib. 2. tam deinde comantem Androgei galeam. Gronovius. Crista* Pinna, juba, cauda equina solebant cassides coronare,

similitudine ducta à gallorum gallinaceorum (qui Martis alites) cristis: nec non cornibus, ut *Pyrrhus Epirotarum rex in hostium terrorem: alii à forma capitis canini, vulpini, lupini, felini, unde κυνέαι, ἀλαπυκέαι, λυκέαι, γαλέαι.* Quæ tamen aliis dicuntur quod ex hisce pellibus confici solitæ galeæ. *Farnabius.*

551. *Et mille formas*] *Tibullus: Nunc Iove sub domino cades & vulnera semper, Nunc mare, nunc leti mille repente via. Delrius.*

552. *Rubuit*] *Præliis navalibus. Farnabius.*

555. *A fratre*] *Hæc ut alia multa ab Ovidio post Hæliodum. Idem.*

558. *Taceo novercas. mitius nil est feris.*] *Peritus ita distinguit: Taceo novercas (mitius nil est) feras. Sed nihil mutandum. Taceo, inquit, novercas,*

Sed du
Obfed
Fumar
Et ver
Sileant
Medea
Nurr.
Hipp. I
Sit rati
Odissè
Et am
Incert
Hespe
Et ora
Quan
Nurr.

cas, qua
non fun
dicas fer
tota cla
mittichi

559.
scelerum
illa mala
se vitam
malueru
tem cum
famina
animos.

561.
tum dec
pter Hel
historia
quodam
solidum
lento du
centium
Camby
Apria
Cum C
sent, e
Criste
tum, u

Sed dux malorum femina. hæc scelerum artifex
Obsedit animos, cujus incestæ stupris 560

Fumant tot urbes, bella tot gentes gerunt,
Et versa ab imo regna tot populos premunt.
Sileantur aliæ: sola conjux Ægei

Medea reddit feminas dirum genus.

Nutr. Cur omnium sit culpa, paucarum scelus? 565

Hipp. Detestor omnes, horreo, fugio, execror.

Sit ratio, sit natura, sit dirus furor:

Odisse placuit. ignibus junges aquas;

Et amica ratibus ante promittet vada

Incerta Syrtis; ante ab extremo sinu 570

Hesperia Tethys lucidum attollet diem;

Et ora damis blanda præbebunt lupi;

Quam victus animum feminæ mitem geram.

Nutr. Sæpe obstinatis induit frenos amor,

Et

cas, quarum comparatione etiam feræ non sunt feræ: quas si respicias, mites dicas feras, immo nihil mitius. Hæc rota clausula solum ad præcedens hemistichion refertur. Gronovius.

559. Sed dux malorum femina, & scelerum] Hoc jam refertur ad omnia illa mala, quibus dixerat vexari cæpisse vitam, ex quo homines deserto iure maluerunt urbes colere. Legendum autem cum optimo: Sed dux malorum femina. hæc scelerum artifex. Obsedit animos. Idem.

561. Bella tot gentes gerunt,] Notum decennale bellum, & Ilium propter Helenam eversum. Duris lib. 2. historiæ prodidit propter Thenno à quodam Phocensi raptam, decennium solidum Thebanos cum Phocensibus lento duello collisos, & tandem Phocensium urbem excisam. Belli quod Cambyles Ægyptiis intulit, Nicetis Apriæ filia causa fuit, auctore Ctesia. Cum Cyrrhæi Megisthonem rapuissent, exarsit decennale bellum aliud Crisæum, nec nisi eversâ Cyrrhâ finitum, ut ex Callisthene Athen. lib. 13.

cap. 4. ubi plura narrat. Vide etiam Parthenii Erotica. Delrius.

563. Conjux] Quæ patrem Ætæam prodidit, fratrem Abityrum discerpit, Peliam à suis filiabus jugulati fecit, Creontem cum filia Glaucia, ut alii, Creusa, medicatis ignibus absumpsit, liberos suos Mormorum, ac Pheretem in odium Iasonis coram patre occidit; Fugiens autem Athenas Ægeo nupta Medum peperit, in cuius gratiam Theseo insidiata est. Farnabius.

565. Cur omnium] Parcito paucarum crimen diffundere in omnes. Idem.

566. Detestor omnes, &c.] Auxilis pathetica. Idem.

570. Syrtis;] Hercul. Fur. v. 321. Ante] Orietur prius Sol è mari Hispan. vid. Hercul. Fur. vers. 373. & Oer. vers. 335.

571. Tethys] Vxor Oceani pro mari. Hercul. Fur. 886. Farnabius.

574. Obstinatis] Calcitriones sæpe ulciscitur amor non secus ac matrem tuam, quam connubium averstatam Thesei tamen imperio subjecit, unde tu natus. Idem.

Et odia mutat. regna materna aspice. 575
 Illæ feroces sentiunt Veneris jugum,
 Testaris istud unicus gentis puer.
 Hipp. Solamen unum matris amissæ fero,
 Odissè quod jam feminas omnes licet.
 Nutr. Ut dura cautes undique intractabilis 580
 Resistit undis, & lacescentes aquas
 Longe remittit, verba sic spernit mea.
 Sed Phædra præceps graditur, impatiens moræ.
 Quo se dabit fortuna? quo verget furor?
 Terræ repente corpus exanimum accidit; 585
 Et ora morti similis obduxit color.
 Attolle vultus, dimove vocis moras:
 Tuus en, alumna, temet Hippolytus tenet.

P H Æ.

575. *Regna*] Amazonas, quæ utur conubia aspernentur, quorannis tamen ad sobolem propagandam viros admittunt. *Farnabius.*

577. *Unicus genitus puer.*] Non solus hic fuerat natus Amazone, sed solus ex filiis Amazonum credebatur superstes: saltem ex sententia illorum, qui, quum concubium finitimorum iniussent, si qui mares nascerentur, interfecisse tradunt, ut Iustinus. Lege igitur cum Etrusco: *unicus genitus puer.* Nam *Unicus* interpretari præclarum & eximium, hic neque præclarum neque eximium est. *Gronovius.*

578. *Matris*] Quam amavi unicum, nunc omnes odio habeo. *Farnabius.*

580. *Vt dura*] Nec magis incepto vultus sermone movetur, Quam si dura flexa aut set Marpesiacæter. *Idem.*

583. *Impatiens*] Me non expectans. *Idem.*

583. *Repente terra*] Sic Gruterus ex omnibus, ut ait, suis, cum antea legere tur: *Terra repente*: tanquam sim-

plex verbum non ferret eundem casum quem compositum. Tollit omne dubium Florentinus: *Terra repente corpus exanimum accidit.* Quo & verus fit numerosior, & res magis exprimitur. *Gronovius.*

587. *Dimove vocis moras:*] Linguam illi præpeditam significat: quod vehementissimi amoris signum. Theocrit. in *Pharm.* hoc, & quod præcessit, posuit: Πάσα ἰδίη ἐψύχθωλον χροῖον τὰ δέον, ἐν ἧ μέλωσιν ἰδρῶς μέδου χύσκειν ἴσον νοτίαισιν ἐρσσεῖς. *Quidē π φωνάσθω δυνάμεν. ἔδ' ὄσον ἐν ὕπνῳ Κρυζῶντες φωνάσθω πῶτι μὴ λέγει τέτυκα.* Tota quidem obriqui plus nive: ex fronte vero Mea, sudor abunde defluebat, similis australibus pruiniis: Neque quicquam eloqui poteram, ne tantum quidem quantum in somnis Murmurant clamantes caram ad matrem pueri. *Delrius.*

588. *Tuus en,*] In terram exanimata cadit Phædra, allervant eam nutritrix & Hippolytus. *Farnabius.*

579. Me

P H Æ.
 Iuvenis p
 itaque

Phad.

Cur du
 Aude a
 Intrep
 Docet
 Olim p
 Amavi
 Forfan
 Honef
 En inc
 Secret

Hipp. E
 Phad. S
 Vis m
 Vos te
 Me no
 Hipp. A
 Phad. C

589. tam. Far

590. honeste, si

591. Hippolyt

592. mandati

595. amare co

596. sponderi

ab inferi

Gruteru

599. ut editu

tavit G.

PHÆDRA. HIPPOLYTUS. NUTRIX. FAMULI.

Juvenis pudicitiam omni arte oppugnant nec expugnant: ad fraudem itaque confugiunt & calumnias.

Phæd. **Q**uis me dolori reddit, atque æstus graves
Reponit animo? quam bene excideram mi-
Cur dulce munus redditæ lucis fugis? (hi) 590

Aude anime. tenta. perage mandatum tuum.

Intrepida consent verba. qui timide rogat,

Docet negare. magna pars sceleris mei

Olim peracta est. ferus est nobis pudor. 595

Amavimus nefanda. si cœpta exsequor,

Forfan jugali crimen abscondam face.

Honesta quædam scelera successus facit.

En incipe anime. commodos paulum, precor,

Secretus aures. si quis est, abeat, comes. 600

Hipp. En, locus ab omni liber arbitrio yacat.

Phæd. Sed ora cœptis transitum verbis negant.

Vis magna vocem emittit, at major tenet.

Vos testor omnes cœlites, hoc, quod volo,

Me nolle. 605

Hipp. Animusne cupiens aliquid, effari nequit?

Phæd. Curæ leves loquuntur, ingentes stupent.

Hipp.

589. *Me dolori*] Revocatam ad vitam. Farnabius.

590. *Bene*] *Placide*, si amorem: honeste, si castitatem respicias. *Idem*.

591. *Cur dulce*] Viso tamen prope Hippolyto, vivere vult. *Idem*.

592. *Mandatum*] Quod nutrici mandasti ipsa perage. *Idem*.

595. *Olim*] Vbi primum nefarie amare cœpi. *Idem*.

595. *Si cœpta*] Si amori meo responderit, forsan erit ut, non redeunte ab inferis Theseo, Hippolyto nubam. *Gruterus*.

599. *Age incipe anime.*] Florent. ut edium olim: *En incipe anime.* Mutavit G. Fabricius. *Gronovius*.

604. *Hoc, quod volo,*] Sane liber optimus æque ut Lipsianus adjicit: *Me nolle*. Scaliger recidit *quod Animusne*, & integrum versum facit: *Me nolle*. *Hi r p p. cupiens aliquid effari nequit?* Melius forte foret, *nequis*. Credibile est enim retrocessisse nutricem, ut soli essent Hippolytus & Phædra. Quamquam & potest videri voluisse Seneca, ut acciperemus interfari Hippolytum Phædræ, antequam illa totum sensum explicuisset. Quem cum ad marginem supplevisset aliquis istis *Me nolle*, liberrios ea in contextum retulisse. *Idem*.

607. *Ingentes stupent.*] Hominem ita stupere faciunt, ut nec verbis nec lacrymis exitus ullus pateat. exemplum

Hipp. Committe curas auribus, mater, meis.

Phæd. Matris superbum est nomen, & nimium potens,
Nostros humilius nomen affectus decet. 610

Me vel sororem, Hyppolyte, vel famulam voca;

Famulamque potius. Omne servitium feram.

Non me, per altas ire si jubeas nives,

Pigeat gelatis ingredi Pindi jugis:

Non, si per ignes ire & infesta agmina, 615

Cuncter paratis ensibus pectus dare.

Mandata recipe sceptrâ. me famulam accipe.

Te imperia regere, me decet jussâ exequi.

Muliebri non est regna tutari urbium.

Tu, qui juvenæ flore primævo viges, 620

Cives paterno fortis imperio rege.

Sinu receptam, supplicem, ac servam tege.

Miserere viduæ. Hipp. Summus hoc omen deus

Avertat. aderit sospes actutum parens.

Phæd.

plum illustre Pammenitus rex apud
Herodotum in Thaliâ. *Delrius.*

611. *Sororem.*] Sororis autem nomine amica quandoque vocabantur; ut & amatores, fratris. *Farnabius.*

614. *Pindi*] *Herc. Fur. vers. 1285. Idem.*

617. *Mandata*] *Mihi à patre tuo. Idem.*

619. *Regna tutari patrâ.*] Et hic cum *Delriano* & *Liptiano Vossiano* que & *Cruseriano Florentinus*: *regna tutari urbium.* Multo prægnantius. Ea tempestare singularum fere potentium Græciæ urbium regna erant. *Iustinus lib. 16. multisque annis per gradus successionis Heraclenses regnum tyrannorum fuere.* *Livius lib. 1. Sextus Gabius tanquam in regnum suum profectus.* Et contra *Eucanus: vel sceptrâ vel urbes Libertate sua validas.* Quod nullus codicum *Gruteri* hanc scripturam habuit, indicio est non nimium bonos fuisse. Nam ratiuncula, qua eam oppugnat, sophistica est. *Vir doctus ad-*

scripserat codic. *Vossiano: tutari urbium.* *Gronovius.*

620. *Juventa flore*] *Claudian. 1. in Rufin. frustra que juvena Consumis florem patris inglorius arvis.* Quod enim optimum purissimumque in unaquaque re est, id veteres *storem* appellasse ex multis scriptoribus constat. *Delrius.*

622. *Sinu*] *Ambigue.* ille de causa & protectione, hæc de amore intelligit. *Farnabius.*

623. *Vidua*] *Et hoc ambigue:* *Phædra* enim viduam se absente marito dicit. vid. *Hercul. Fur. vers. 245.* & *Agamemn. 254.* ille patris tanquam mortui omen deprecatur. *Idem.*

624. *Avertat.*] *Ominosum* erat vocabulum viduæ: quia significare videbatur *Theseum* vixisse, ideo deprecatur. variæ autem deprecationis hujusmodi olim formulæ. *Ostav. act. 1. — quod utinam numen avertat Deum.* *Oedipo: Procul sit omen.* ad *Briffon, lib. 1. de formulis pag. 103. Delrius.*

625. *Tæ.*

Phæd. F
Nullan
Thalan
Nisi fo
Hipp. I
Sed, d
Pietate
Et te n
Ac tib
Phæd. C
Satisfi
Miser
Libet
Phæd. J
Hipp. J
Effare
Amor
Penitu

625.

Farnabius

Hercul.

lentes ur

626.

627.

ptores d

& *Hercul*

629.

thoum

632.

Florenti

pietate

ur me ce

non pro

Oetæo

decus.

nus. Si

Virgilio

res alio

Thebai

deos. C

633.

sentieb

Phad. Regni tenacis dominus, & tacitæ Stygis, 625

Nullam reliquos fecit ad superos viam.

Thalami remittet ille raptorem sui?

Nisi forte amor placidus & Pluton sedet.

Hipp. Illum quidem æqui cœlites reducem dabunt.

Sed, dum tenebit vota in incerto deus, 630

Pietate caros debita fratres colam,

Et te merebor; esse ne viduam putes:

Ac tibi parentis ipse supplebo locum.

Phad. O spes amantum credula! ô fallax amor! 635

Satisne dixit? precibus admotis agam.

Miserere. tacitæ mentis exaudi preces.

Libet loqui, pigetque. *H.* Quodnam istud malum est?

Phad. Quod in novercam cadere vix credas malum.

Hipp. Ambigua voce verba perplexâ jacis;

Effare aperte. *Phad.* Pectus insanum vapor 640

Amorque torret. intimas sævus vorat

Penitus medullas, atque per venas meat

Visce-

625. *Tenacis*] *Hercul. Fur. v. 678. Farnabius. Tacite*] *Tacite fluentis ut Hercul. Fur. vers. 712. vel propter silentes umbras. Idem.*

626. *Ad Superos*] *Ad nos. Idem.*

627. *Thalami*] *Conjugis suæ raptorem dimittet Pluto? supra vers. 93. & Hercul. vers. 805. Idem.*

629. *Æqui*] *Fidæ illius erga Pirithoum amicitia faventes. Idem.*

632. *Et te tuebor;*] *Elegantissime Florentiæ: Et te merebor. Hoc est, pietate & obsequio ita te demerebor, ut me censese dignum, quem pro filio, non pro privigno, ducas. Sic Hercule Oetæo: Merui parentem: contuli cœlo decus. Esti hoc aliud meritum genus. Sic mereri quoque pro demereri, Virgilio 6. *Aeneid. Quique sui memores alios fecere merendo.* Et Statio l. 2. *Thebaid. si mens accepta, meretur Thure deos.* Gronovius.*

633. *Supplebo locum*] *De pietate sentiebat Hippolytus: noverca qu-*

bium sermonem aliter accipiebat, quod satis ostendit sequens, *Satisne dixit? Deltius.*

635. *Satisne*] *Pie ille & simpliciter dixerat, parentis supplebo locum; illa accipit ac si amoris suo cessisset. Farnabius.*

638. *Quod*] *Sc, ut privignum amet; Idem.*

640. *Pectus insanum vapor Amorque torret.*] *Et v. 21. g. dvois, Vapor amorque, id est, incendium amoris. Dein princeps liber: torret. intimis ferit ferus Visceribus ignis mersus. Medius versus, Penitus medullas, proflus abest. Tò feris autem punctis subnotatum, & in margine, vorat. Sane non belle ista, per venas meat, & venis latens, in tanta vicinitate. Ideo Grotius adscripserat, membris latens. Quid si expuncto versu isto sequamur Florentinum, legamusque: intimis sævit ferus Visceribus ignis mersus, & venis latens. Gronovius.*

Visceribus ignis mersus & venis latens,
 Ut agilis altas flamma percurrit trabes.
Hipp. Amore nempe Thesei casto furis. 643
Phæd. Hippolyte, sic est: Thesei vultus amo
 Illos priores, quos tulit quondam puer;
 Cum prima puras barba signaret genas,
 Monstrique cœcam Gnosii vidit domum,
 Et longa curvâ fila collegit viâ. 650
 Quis tum ille fulsit! presserant vittæ comam,
 Et ora flavus tenera tingebat pudor.
 Inerant lacertis mollibus fortes tori:
 Tuæve Phœbes vultus, aut Phœbi mei;
 Tuusque potius: talis, en, talis fuit 655
 Cum placuit hosti. sic tulit celsum caput.
 In te magis refulget incomptus decor,

643. *Et venis*] Quæ à jecore amotis
 sede. *vulnus alis venis, & cæco carpitur
 igni.* Farnabius.

645. *Amore*] *Simpliciter ille hac,
 vel stimulanter.* Idem.

646. *Thesei vultus amo*] Sic apud
 Apuleium lib. 10. afini, noverca privi-
 gnium, quem amabat, alloquitur: *Nec
 te religio patrii omnino deterreat, cui
 morituram profus servabis uxorem, il-
 lius enim recognoscens imaginem, mu-
 tua facie te merito diligo.* Deltius.

648. *Cum prima*] Pacuvius: *pri-
 mum opacat floræ lanugo genas.* Virgil.
prima genas vestibat floræ juventa. Et
 addit *purus*: nam ut pura lanx cælatæ,
argentum purum cælaro, purus locus
 inædificato, sic *gena pura* barbatis op-
 ponuntur. Idem.

649. *Monstrique*] Minotauri. su-
 præ v. 121. *Farnab. Gnosii*] Cretensis
 à Gnosio Cretæ urbe. *Id. Domum,*]
 Labyrinthum. Idem.

650. *Et longa*] Athenienses cum
 per invidiam interfecissent Andro-
 geum fil. Minois, quod palæstra omni-
 nes vicisset, à Minot devicti cogeban-
 tur quotannis pendere septena nato-

rum corpora Minotauro voranda. Huc
 forte missus Theseus ab Ariadne ad-
 amatus accepit filum quo se Labyrin-
 tho explicaret, interfecto monstro.
Idem.

652. *Tenera tingebat rubor,*] Hor.
 cum illis facit, qui *pudor.* Claudianus
 in sexto Consulatū Honorii: *Cui sim-
 plex calet ore pudor.* In Lævio obser-
 vavit Gellius pro rubente aurora pu-
 doricolorem. lib. 19. 7. Gronovius.

654. *Tuæve*] *Quam tu colis Hip-
 polyte. Farnabius. Mei;*] *Avi mei,*
 qui semper juvenis, pulcher, inconfus.
 infra vers. 751. Idem.

655. *Tuusque*] *Aut potius vultus
 instar tui* è Hippolyte. Idem.

656. *Cum placuit hosti.*] Ariadne,
 vel Antiopæ. supra vers. 396. Idem.
 Sic vulgus interpretum. male, ut no-
 tavit Patrhafius. Ariadne enim Thesei
 formâ semel capta, nihil in eum hosti-
 le cogitavit. de Minoë porius dictum,
 quem inimicitias adversus Athenien-
 ses deposuisse Thesei amore inductum,
 testis est Athenæus. *Commelinus.*

657. *Incomptus*] *Nativus non fu-
 catus.* Farnabius.

660. *Græje*]

Et genit
 Pars alic
 In ore G
 Si cum
 Tibi fla
 Te, te, f
 In parte
 Domus
 Te geni
 Allapfa
 Resper
 Tibi mu
 Finem h
 Miserer
 Tam len
 Ecquan
 Si nunc
 Æther,
 Ac vers
 Retorta
 Radiate
 Specule

660. *Græ-
 nabius. Sc
 ne, quæ e*

662. *Se
 cœlum rela*

665. *Da
 duabus, M*

*rente soror
 rapuere soror*

667. *Al
 Ovid. in e*

*genibusque
 quid doceat*

669. *T
 aliis, tua p*

sum. Farn

674. *Si*

677. *T*

Et genitor in te totus : & torvæ tamen
 Pars aliqua matris miscet ex æquo decus.
 In ore Grajo Scythicus apparet rigor. 660
 Si cum parente Creticum intrasses fretum,
 Tibi fila potius nostra nevisset soror.
 Te, te, soror, quacunque siderei poli
 In parte fulges, invoco ad causam parem.
 Domus sorores una corripuit duas; 665
 Te genitor, at me natus. en, supplex jacet
 Allapsa genibus regiæ proles domus.
 Respersa labe nullâ, & intacta, innocens;
 Tibi mutor uni. certa descendi ad preces.
 Finem hic dolori faciet, aut vitæ dies. 670
 Miserrere amantis. Hipp. Magne regnator Deum,
 Tam lentus audis scelera? tam lentus vides?
 Ecquando sæva fulmen emittes manu,
 Si nunc serenum est? omnis impulsus ruat
 Æther, & atris nubibus condat diem; 675
 Ac versa retro sidera obliquos agant
 Retorta cursus. tuque sidereum caput
 Radiate, tantum ne nefas stirpis tuæ
 Speculere, lucem merge, & in tenebras fuge.

Cur

660. Grajo] A Græco patre. Farnabius. Scythicus] A matre Amazone, quæ è Scythia. Idem.

662. Soror.] Ariadne à Baccho in cœlum relata. Idem.

665. Domus] Placuit domus una diabus, Me tua forma capit, capta parente soror, Theſides Theſeusque duas rapere sorores. Idem.

667. Allapsa genibus] Præda apud Ovid. in epist. Heroid. Victa precor, genibusque tuis regalia tendo Brachia: quid deceat non videt omnis amans. Delr.

669. Tibi] Hactenus casta, intacta aliis, tua primum causa impudica facta sum. Farnabius.

674. Si] Si non nunc fulminas. Id.

677. Tuque sidereum caput, Radiate

Titan] Alia, quam vulgo erat, interpunctione reddidisse auctori decus suum putat Gruterus. Sane tolerabiliorem fecit sententiam. Sed totum decus reddit auctori Florentinus: tuque sidereum caput Radiate, tantum ne nefas stirpis tuæ Speculere, lucem merge. Res ipsa loquitur. Gronovius.

679. Lucem merge,] Ne videas scelus nepris tuæ Phædræ. Farnabius. Hoc ait, quia Solis obscuratio & obtebratio Dei iram, futuraeque miseriae prætereunda credebatur: idque confirmatur exemplo mensæ Thyestæ, supra Thyeste, & pluribus, quæ congestit Arias Montanus lib. Ieremiæ cap. 24. idonea hæc causa. sed ad mentem Hippolyti viciniore; quia nefas

fas

Cur dextra, Divum rector atque hominum, vacat 680
 Tua, nec trifulcâ mundus ardescit face?
 In me tona. me fige. me velox cremet
 Transactus ignis. sum nocens. merui mori.
 Placui novercæ. dignus en stupris ego
 Scelereque tanto visus? ego solus tibi 685
 Materia facilis? hoc meus meruit rigor?
 O scelere vincens omne semineum genus!
 O majus ausa matre monstiferâ malum,
 Genitrice peior! illa se tantum stupro
 Contaminavit, & tamen tacitum diu 690
 Crimen biforâ partus exhibuit nota,
 Scelusque matris arguit vultu truci
 Ambiguus infans. ille te venter tulit.
 O ter quaterque prospero fato dati,
 Quos hausit, & peremit, & leto dedit 695
 Odium, dolusque! genitor, invideo tibi.
 Colchide novercâ majus hoc, majus malum est.
 Phæd. Et ipsa nostræ fata cognosco domus:
 Fugienda petimus. sed mei non sum potens.
 Te vel per ignes, per mare insanum sequar, 700
 Rupesque, & amnes unda quos torrens rapit,
 Quacumque gressus tuleris, hac amens agar.

Ite-

fas stirpis suæ videre Phœbum & in-
 tueri turpe. decebat potius præ pudore
 faciem obvelare, & oculos avertere à
 tanta sceleritate atque dedecore. Delr.

680. Cur dextra,] Cur agunt superi
 tanta otia cælo? Fulmina cur cessant?
 Farnabius.

682. In me] Si non in illam? Idem.

684. Dignus an stupris ego] Etru-
 scus: dignus en stupris ego. Gronov.

686. Rigor?] Austeritas mea &
 asperitas. Farnabius.

688. Marre] Pasiphaë, quæ ex pro-
 miscuo concubitu Minois & rauti pe-
 perit Minotaurum. Idem.

692. Truci] Taurino. Idem.

693. Ille te] Qui Minotaurum. in-
 cestus scil. & monstrosus. Idem.

694. O ter] Perfecte. septenarius
 enim numerus perfectus, τρισημίων-
 πες τῷ τρισημίων. O terque quaterque
 beati, quos peremerunt odia & doli
 novercarum. Idem.

696. Genitor,] Tibi enim Medea
 Colchis nupta patri tuo (ut sup. v. 562.)
 vitæ insidias misto veneno stuxit;
 mihi noverca mea amore inestum.
 Idem.

699. Fugienda] Mater, taurum:
 foror, hostem: ego, privignum. Idem.

702. Hac amens ferar.] Florenti-
 nus: hac amens agar. Gronovius.

707. Im-

Iterum
 Hipp. P
 Tactus
 Stringa
 En, in
 Lavâ r
 Datus
 Phæd. F
 Sanas f
 Salvo u
 Hipp. A
 Conta
 Quis el
 Mæoti
 Non ip

707. B
 dicæ. Far
 708. F
 Diana. su
 709. J
 713. M
 faciam. I
 uti Phæc
 casto adj
 715. T
 vers. 1322

716. M
 tum. Ide

717. M
 prunus,
 vers. 1322
 non nisi n
 memiuit;
 ad expian
 fit mentio
 Tullium p
 nostra ma
 culas det
 sordidum
 atque exp
 vel casus,
 illud deve
 caput aqu

Iterum, superbe, genubus advolvor tuis.
Hipp. Procul impudicos corpore à casto amove
 Tactus. quid hoc est? etiam in amplexus ruit? 705
 Stringatur ensis. merita supplicia exigat.
 En, impudicum crine contorto caput
 Lavâ reflexi. justior nunquam fociis
 Datus tuis est sanguis, arcitenens Dea.
Phad. Hippolyte, nunc me compotem voti facis. 710
 Sanas furentem. majus hoc voto meo est,
 Salvo ut pudore manibus immoriar tuis.
Hipp. Abscede. vive. nequid exores: & hic
 Contactus ensis deserat castum latus.
 Quis eluet me Tanais? aut quæ barbaris 715
 Mæotis undis Pontico incumbens mari?
 Non ipse toto magnus Oceano pater

Tan-

707. *Impudicum*] Novercæ impudicæ. *Farnabius.*

708. *Fociis*] Stabant enim ad aram Dianæ. sup. vers. 404; & 423. *Idem.*

709. *Arcitenens*] *Ἰοχέαιος.* *Idem.*

713. *Ne quid*] Ne quid tibi gratum faciam. *Idem.* Et hic] Gladium veluti Phædræ contactu pollutum à se casto adjicit inf. v. 726. *Idem.*

715. *Tanais?*] Vid. *Hercul. Fur.* vers. 1322. *Idem.*

716. *Mæotii*] Palus influens in Pontum. *Idem.*

717. *Non ipse Neptunus*, universo mari suo. *Herc. Fur.* vers. 1327. *Idem.* Scienter Seneca non nisi naturalis & jure fluentis aquæ memiit; quæ *viva* dicebatur. sola hæc ad expiandum idonea. Maxime maris fit mentio, quia, juxta Euripidem & Tullium pro Roscio Amerino, omnia nostra mare mala abluit, cunctas maculas detergit: item quia nihil in se fordidum patitur, sed confestim ejicit atque expuit, quicquid immunditiæ, vel casus, vel flumina, vel homines in illud devolverint. Purgatum se, sæpius caput aquæ vivæ immergebant. *Perfius*

Satyr. 2. — *Tiberino in gurgite mergis*
Mane caput, bis, terque, & noctem
flumine purgas. aliquando bis tantum.
Ovidius 4. Fastor. Bis caput intonsis
fontanâ spargitur undâ. sæpius ter. *Ovidius 3. Fastorum.* & *Juvenalis Sat. 6.*
Virgil. 6. Aneid. quandoque septies.
Apuleius lib. 11. Hoc faciebant Superis facturi, idque dicebant *abluerè*, ut docet *Macrobius lib. 3. Saturn. cap. 1.*
Virgilius: — donec me flumine vivo
Abluero — *abluebant autem manus, pedes, caput, totumque corpus.* de manibus, *Aurel. Victor lib. de viris Illustribus.* idem testatur *Scholias* *Sophoclis in Ajace Lorario*, à *Brillionio* relatus. de pedibus veteris *Horatii* interpretis ad *Satyr. 3. lib. 2.* probatur adagione, *illotis pedibus*, & altero, *illotis manibus*. de toto corpore accipio, quando quis dicitur *abluere* lautus, vel purus. *Arnob. lib. 7. quorum templum adire disponitis, ab omni vos labepuros, lautos, castissimosque prestatis* idque etiam *Servius in 4. Aneid.* notavit. Interdum se tantum adpergebant, scilicet Diis inferis operaturi; testibus *Macrobio & Servio*, seu pura aqua

Tantum expiari sceleris. ô silvæ! ô feræ!
 Nurr. Deprensa culpa est. anime, quid segnis stupes?
 Regeramus ipsi crimen, atque ultro impiam
 Venerem arguamus. scelere velandum est scelus.
 Tutissimum est inferre, cum timeas, gradum.
 Ausæ priores simus, an passæ nefas,
 Secreta cum sit culpa, quis testis sciet?
 Adeste Athenæ. fida famulorum manus,
 Fer opem. nefandi raptor Hippolytus stupri
 Instat, premitque. mortis intentat metum.
 Ferro pudicam terret. en, præceps abiit,
 Ensemque trepida liquit attonitus fuga.
 Pignus tenemus sceleris. Hanc mœstam prius
 Recreate. crinis tractus, & laceræ comæ,
 Ut sunt, remaneant, facinoris tanti notæ.
 Referte in urbem. Recipe jam sensus, hera.
 Quid te ipsa lacerans omnium aspectum fugis?
 Mens impudicam facere, non casus, solet.

720

725

730

735

CHO.

aqua circumferebant, ut Maro loquitur, utentes aspergillo ex oleæ vel lauri ramusculo. Iuvenalis Sat. 7. v. 158. Delirius.

718. O sylvæ!] Ad vos propero. atque hoc dicto excedit. Farnabius.

719. Deprehsa] Deprehendit jam Hippolytus culpam alumnae meæ, quam ad patrem, si quando reversus fuerit, deferet. Excogita itaque ô anime aliquam technam qua preveniamus eum, atque hæc est. Idem.

720. Regeramus] Prius arguamus eum novecæ stuprum inferre voluisse. Idem.

725. Athenæ.] O Athenienses, invocatur quasi in auxilium cives & famulos nutrix, lena, proditrix. Farnabius.

727. Mortis intentans metum.] Flor. intentat. Gronovius.

731. Crinis] Suprà vers. 704. Farnabius.

735. Facinoris tanti notas Referte] Aliter legit ac distinguit codex optimus: crinis tractus & laceræ comæ, Ut sunt, remaneant. facinoris tanti nota. Perferte in urbem. Nempe ipsam regionam, jacentem & attonitam pudore & metu. Gronovius.

736. Fu-

Precatur C
tio. The

Fugit i
Ocio
Ocior cu
Stella cu
Porrigit
Confera
Fama m
Pulchric
Clarior
Cum fu
Junxit,
Exerit v

736. Fu
silvas non
erumpente

737. Co

439. Ste

fu 431. Ide

dictum, ut

Meteor. cap

Plinius lib.

discursus:

ex Ptolom.

Georg. ex

vento impe

calo labi,

marium lon

Delirius.

gum tractu

740. Co

conjurant

rigit, Del

mar, non

nus, Cruse

quod ex

Quæst. c.

cunt. Tro

tam flamm

gat huc fa

C H O R U S.

*Precaur Chorus ut bene cedat Hippolyto forma, quae plerisque fuit exis-
tio. Thefei reditum prospicit.*

Fugit infanæ similis procella,
Ociior nubes glomerante Coro,
Ociior cursum rapiente flamma,
Stella cum ventis agitata longos
Porrigit ignes.

740

Conferat tecum decus omne priscum
Fama miratrix senioris ævi:

Pulchrior tanto tua forma lucet,
Clarior quanto micat orbe pleno,
Cum suos ignes coëunte cornu

745

Junxit, & curru præperante pernox
Exerit vultus rubicunda Phœbe:

Nec

736. *Fugit*] Hippolytus fugit in
silvas non feignior pluvia è nube soluta
erumpente. *Farnabius.*

737. *Coro,*] *Theyst. v. 576. Idem.*

439. *Stella cum ventis*] *Theb. ver-*

su 431. Idem. Ex physica disciplina

dictum, ut docet Aristoteles libro 1.

Meteor. cap. 4. & 5. has trajectiones,

Plinius lib. 2. cap. 36. vocat stellarum

discursus: quid portendant, petendum

ex Ptolomæo in Centiloquio. Virg. 2.

Georg. ex Arato: Sæpe etiam stellas,

ventro impendente, videbis Præcipites

caelo labi, notisque per umbram Flam-

marum longos à tergo albescere tractus.

Deltius. Longos] *Diffusos per long-*

um tractum, Farnabius.

740. *Corripit ignes.*] *Et hic in pejus*

conjurant codices Gruteri. Nani, por-

rigit, Deltio editum, Etruscus confir-

mat, non minus quam Raphelingia-

nus, Cruserianus, Vossianus. Hoc est,

quod ex Virgilio dicit ipse in Natur.

ne cometa dicitur porrigere ignes, quam

hæc stella semitam trahere. Gronovius.

742. *Senioris*] *Prisci, veteris. Farn.*

743. *Pulchrior*] *Ignes plena nitet*

quantum inter Luna minores; tantum

formosæ formosior omnibus hic est. Idem.

744. *Orbe*] *Pleno jam orbe & Soli*

opposita, per totam lucet noctem; cum

stellæ acies obtusa videtur. Idem.

745. *Suos ignes*] *Sui vox proprie-*

tatem & dominium quoddam in re sa-

guificat. at lunam dictam volunt, quod

luce luceat aliena. qua in sententia apud

Plutarchum; in lib. contra Colotem

Epicureum, est Parmenides. Catullus:

notho est dicta lumine luna. Erravimus

ergo Seneca? nequaquam, quia Epi-

curo, ut in ejus vita scribit Laërtius,

placuit fieri posse, ut Luna & à seipsa,

& à Sole lumen habeat. Chaldaei ve-

ro lunam proprii & perpetui luminis

comptem esse voluerunt, si Apuleio

in lib. de Deo Socratis creditum. Del-

trius. Medea vers. 97. expresse ponit

Phæben lumine non suo. Ergo suus hic

simpliciter ponitur, ut alias sepe sine

nota proprietatis aut dominii. Grut-

748. *Nec*

Nec tenent stellæ faciem minores.
Qualis est primas referens tenebras
Nuncius noctis, modo lotus undis
Hesperus, pulsus iterum tenebris
Lucifer idem.

Et tu thyrsifera Liber ab India,
Intonsa juvenis perpetuum comâ,
Tigres pampinea cuspide territans,
Ac mitra cohibens cornigerum caput,
Non vinces rigidas Hippolyti comas.
Nec vultus nimium suspicias tuos.

750

755

Omnes

748. *Nec tenent stellæ*] Omnis, pleno lumine fulgente lunâ, stellarum nitor, omne decus evanescit. *Delrius.*

750. *Modo lotus undis*] Plerique veterum crediderunt stellas & sidera humecto quodam alimento nutrirî, eisque splendorem & pulcritudinem illis augeri. sic Empedocles, Plato, Stoici, Plinius lib. 2. Homerus Iliad. 7. & nostri poëta: *Flumina suppeditant, unde aether sidera pascit.* Virgil. *Convexa polus dum sidera pascet.* Lucanus: *Nec non Oceano pasci Phœbumque polumque.* Ideo Seneca dicit: *modo lotus undis.* quasi restauratus, & sumto alimento plenior formosiorque. Sed contra hanc opinionem disputat Aristoteles lib. 2. Meteor. & diserte errorem vocat Marius Victor Commentar. in Genesis. *Idem.*

751. *Hesperus,*] Idem autem Lucifer & Hesperus. *Farnabius.*

753. *Thyrsifera*] A Baccho thyrsifero devicta. *Idem.*

754. *Intonsa*] Idem enim cum sole. uterque itaque intonsus & juvenis fingitur propter radios. Oed. 405. *Id.*

755. *Tigres*] Currum Bacchi trahentes. *Idem.* *Pampinea*] Vitium frondibus involuto thyrsu. *Idem.* *Territans*] Herc. Fur. v. 470. *Idem.*

756. *Cornigerum*] An à truculentia ebriorum? An quod cornua veteribus in utrum poculorum? An quod boves

primus junxit Bacchus, unde & Olyris est Ægyptiis? An à robore? qua de causa Seleuci faciem in statuis cornigeram fuisse scribit Appianus in Syriacis, quod taurum ferocem, sacrificante Alexandro, vinculis ruptis profugum solus cornibus arreptum detinuerit. An *νεγγοφίος* dicitur ob galeam capitis arietini forma (quali Pyrrhum Epirotarum regem usum fuisse refert Plutarchus, nec non Turno *rubra cornua crassa* tribuit Virgilius) insignem, in honorem patris sui Iovis Ammonis, cui & ipse aram & templum sub arietis specie erexit? An denique à cincinnis seu erobylis crinium utrinque in cornuum formam acuminatis arque retortis? cujusmodi comis spectabiles incedebant sacerdotes Lydii & Armenii. Neque alia creduntur Mosis fuisse cornua; quæ tamen alii de facie ejus intelligunt quæ קרן id est, radiabat, splendorem emittebat radiorum qui cornua referent ארבע קרנא incurvate, vel קרן cornu. *Idem.*

757. *Rigidas*] Incomptas. *Idem.*

758. *Nec vultus nimium*] Transpositio quidem versuum, quam molitur hic Delrius, merito reprehensa est à Geutero. Sed Flor. quoque & Vossian. *Ne vultus.* Scribe: *Neu vultus nimium.* Ipsum autem Bacchum, non Thesea, alloquitur. Nec tu nimis gloriæ pulcritudine tua, Bacche: norunt enim omnes,

Omne
Phædr
Ancep
Exigui
Ut vel
Non si
Æstatis
Sævit
Et no
Langu
Et gra
Ut fulg
Mome
Formo
Res ef
Confu
Temp
Sempe
Quid
Non ef
Cum T

omnes, q
hærit mar
Ipsam nen
eani defen
764. e
por:] Flo
Et noctes.
hæ ut lilia
rarien inco
tinuat e
& subaud
versu rō C
lio & lilia
est fervent
tes, & lili
Et noctes
768. L
linguetur

Omnes per populos fabula distulit,

Phædræ quem Bromio prætulit foror.

Anceps forma bonum mortalibus,

Exigui donum breve temporis,

Ut velox celeri pede laberis!

Non sic prata novo verè decencia

Æstatis calidæ despoliat vapor:

Sæviti solstitio cum medius dies,

Et noctem brevibus præcipitat rotis;

Languescunt folio lilia pallido,

Et gratæ capiti deficiunt rosæ:

Ut fulgor teneris qui radiat genis

Momento rapitur! nullaque non dies

Formosi spoliū corporis abstulit.

Res est forma fugax. quis sapiens bono

Confidat fragili? dum licet, utere.

Tempus te tacitum subruet, horaque

Semper præterita deterior subit.

Quid deserta petis? tutior aviis

Non est forma locis. te nemore abdito,

Cum Titan medium constituit diem,

Omnes, quem Ariadne, quam te ma-
luerit maritum, si recitare potuisset.
Ipsū nempe Théssea, qui in Dia insula
tam deseruit. Gronovius.

765. *Æstatis calidæ despoliat vâ-
por:*] Florent. *despoliat.* Et statim:
Et noctes. Sed etiam: *Languescunt fo-
lio ut lilia candido:* ut Lipsianus. Sed
tantien incommodum hic *ut.* Con-
tinuante enim sensibus tum proximis
& subauditur ex altero præcedente
versu *ut Cum.* Forte: *Languescunt fo-
lio & lilia.* Quam solstitio meridies
est ferventissimus, & cometahuntur nô-
ctes, & lilia languescunt. Forte etiam:
Et noctes brevibus præcipitant rotis.
768. Næxos: pro præcipitantur. Idem.

768. *Languescunt:*] *Ellipsis,* cum
languescunt. Farnabius.

769. *Grata capiti:*] Cujus dolori &
calore proficiscenti medenur. Phyeft
vers. 944. Idem.

772. *Formosi:*] Aliquid de forma de-
mit, minuit. Idem.

775. *Tempus sed tacitum subruet:*]
Fultra Grætenus se. Illi alii, qui edi-
tioni suæ intulere *re,* fecerunt, quod
ratum habent Florentinus & Vossianus.
Est autem Florentia: *Tempus te
tacitum subruet.* Gronov. Horaque]
*Optima quoque dies miseris mortalibus
ævi Prima fugit.* Farnabius.

778. *Tenemore abdito:*] Florent.
abdito. Et mox: *Nudes improbo.* Ve
semper scribendum, quoties trisylla-
bon est, non *Najades:* Gronovius.
Meridianos æstus umbra levatam ne-
moris. Farnabius.

Cinget turba licens, Naides improbae, 780
 Formosos solitæ claudere fontibus:
 Et somnis facient insidias tuis
 Lascivæ nemorum deæ,
 Montivagique Panes.
 Aut te stellifero despiciens polo 785
 Sidus, post veteres Arcadas editum,
 Currus non poterit flectere candidos.
 Et nuper rubuit; nullaque lucidis
 Nubes fordidior vultibus obstitit.
 At nos solliciti lumine turbido, 790

780. *Naides*] Fontium Nymphæ,
 à νεῖδα fluere. *Farnabius*.

781. *Formosos*] Vt *Hylam*. *Med.*
 vers. 649. & *Narcissum* umbram suam
 in fonte inspectam amplexatum. *Id.*

782. *Et somnis*] Et te dormientem
 rapiunt *Dryades*, *Fauni*, *Saryti*. *Idem*.

783. *Nemorum deæ, Montivagique
 Panes.*] *Etruscus*: *nemorum dea, Pa-
 nis que Dryades montivagos petunt*,
 profusus ut voluit *Lipius*, & *Mogunt.*
Delii, qui suspicatur: *Montivagique
 Panes*, *Panes* qui *Dryades montivagos
 petunt*. Sed non placet repetitum, *monti-
 vagus*. Forte: *Lasciva nemorum dea,
 Panes quas Dryades montivagi perunt.*
Lascivæ deæ nemorum Dryades, quas
 petunt montivagi *Panes*: illæ vero his
 fastiditis insidiabuntur ultro potius
Hippolyto. *Statius* in *Arbore Atræii*:
*Nympharum tenera fugiebant Pana ca-
 terve*: *Ille quidem it, cunctas tanquam
 vellet, it tamen unam in Phloën. Silvæ
 hæc fluminibusque sequentis. Nunc hirtos
 gressus, nunc improba cornua vitæ.* *Gron.*

785. *Aut te stellifero*] *Aut Luna* va-
 cabit tua forma capta, ut quondam *En-
 dymionis*. *Supra* vers. 308. *Farnabius*.
 786. *Sidus, post veteres*] *Ποσει-
 δωνος* dicuntur *Arcades*, sive quod
 idem semper incoluerint *Solam*, *ω-
 ραν*, uti *Athenienses*, vel quod
Lunæ cursum *Endymion* *Atcas* pri-
 mus invenit. unde & *fabulæ locus*.

Idem. *Antisthophanis* Scholiastes refert
Arcades ante *Lunam* natos fuisse: *ideo*
 à *Lycophronte* *αρχοσειδωνος* dicuntur.
Apollonius Argonaut. *σ'*. *Ἀρχοσει-
 ος ἢ αρχοσειδωνος ὑδρονται.*
Ovidius 1. 2. & 5. *Fast.* & *Sen. Herc.*
Oet. vers. 1883: *Delrius*.

788. *Nuper rubuit*] Existimabant
Lunam magico carmine sollicitam
 rubore suffundi, vel ob *magarum* im-
 pudentiam & scelera; vel laborantem,
 vi carminis. *Horatius*: — *Lunamque
 rubentem Ne foret his testis post magna
 latere sepulcra*. In defectu, idem illi à
 beneficiis evenite putabant. qua in re
 tam superstitiosi *Athenienses*, ut eos
 qui veram *Eclipsis* causam adferbant,
 tanquam impios, vivos exusserint, teste
Plutarcho in *Pericle*, ubi hæc de re
 fusc dissevit. *Romanos* in *Macedoniâ*
 belligerantes tinnitum dedisse, tuenda
Lunæ gratiâ, refert idem in *Emilio*.
Comment. *Juvenalis*, *Satyr.* 6. *Sen-
 nitus fieri assolet, quando Luna deficit.*
 Alicubi legi *Indos* hoc *Lunæ* vitium
 copioso. Hæc profæqui solitos, quod
 arbitrarentur eam à *Sole* ad sanguinis
 usque effusionem flagellatam. *Ovid.*
*Quale rosa fulgent inter sua lilia mistæ,
 Aut ubi cæntatis Luna laborat equis.*
Papinius: — *qualis per nubila Phæbet
 Atraci à ruber arte labor*. *Idem*.

790. *Nos*] *Nos* ruboris *Lunæ* cau-
 sam magicis carminibus imputantes,

Tracta
 Tinnit
 Et tu ca
 Dum sp
 Vexent
 Hæc fo
 Lucebi
 Quam
 Et pon
 Phæbo
 Illum c
 Perfuns
 Te fron
 Nulla le
 Pugnac

illi laboran
 rete voluit
 clangore L
 liari se cre
 antem d F
 boris & m
 Med. 749.

797. Pa
 marmore
 Idem. Qu
 lib, de sub
 rum; can
 in Burgi de
 tem vocav
 Rarici: A
 dans quinqu
 gius, Paris
 purtis, vir
 albus. Plin
 marmoreu
 lapidem co
 quoniam a
 tur. aucto
 mimum. V
 dentis Paris
 lib: 1. am
 to & sine
 riu qualia

Tractam Theſſalicis carminibus rati,
 Tinnitus dedimus. tu fueras labor,
 Et tu cauſa moræ. te dea noctium
 Dum ſpectat, celeres ſuſtinuit vias.
 Vexent hanc faciem frigora parcius,
 Hæc ſolem facies rarius appetat,
 Lucebit Pario marmore clarius.
 Quam grata eſt facies torva viriliter,
 Et pondus veteris triſte ſupercilii !
 Phœbo colla licet ſplendida compares: 800
 Illum caſaries, neſcia colligi
 Perfundens humeros, ornat & integit:
 Te frons hirta decet, te breuior coma
 Nulla lege jacens. tu licet aſperos
 Pugnaceſque deos viribus arceas: 805
 Et

illi laboranti pelvium tinnitu ſuccur-
 rere volumus (ſic enim & ubatum
 clangore Lunæ Eclipſim patienti auxi-
 liati ſe credebat vulgi ſuperſtitio) Tu
 autem ſi Hippolyte cauſa illi eras ru-
 boris & moræ; vid. ſup. verſ. 420. &
 Med. 749. Farnabius. *Paro marmore* ¶ Pure candido
 marmore ex inf. Paro Cycladum una.
Idem. Quicquid dicat Cardanus in
 lib. de ſubtilit. candidum marmor Pa-
 rium; candidum fuit. Vnde Sidonius
 in Burgi deſcriptione, Paron canden-
 tem vocat verſu 140. & in epithal.
 Rarticii: Hic lapis eſt de quinque locis,
 dant quinque colores; *Aethiopus, Phry-
 gius, Parius, Pænus, Lacedæmon, Pur-
 puræus; viridis, maculoſus, eburnus, &
 albus.* Plinius lib. 36. cap. 5. *Candido
 marmore uſi ſunt à Paro in ſulâ; quem
 lapidem capere lychnitim appellare,
 quoniam ad lucernas in cuniculo cadere
 tur: auctor eſt Varro.* Floravius 1. car-
 ticipam. *Vit me Glycæra mitor Splen-
 dentis Pario marmore pulcrius.* Ovidius
 lib. 1. amorum: *Aſtitit illa gement al-
 bo & ſine ſanguine vultu, Caduntur Pa-
 rii qualia ſaxa jugiu.* Delcius.

799. *Et pondus veteris* ¶ Gravicæ &
 majeſtatis quæ in ſuperciliis. Farnabius.
 801. *Neſcia colligi* ¶ Inornata & in-
 compra. *Idem*. Sic crines in nodum
 colligi ab Ovidio; in ſumme veſtes à Ma-
 rone dicuntur. Delcius. *Et vaſti* ¶ Sane
 & optimus audeat. Non mittem tam-
 men. *Arceas vincere* eſt prohibeas vi-
 ctoria, & ipſe eam occupes aut ambi-
 guam facias. Ovidius lib. 15. *primus
 que animalia menſis Arcuit imponi.* Si-
 lius lib. 5. *fraude arſitati remeare for-
 minis arcet.* Lib. 13. *ſolem referveſcere
 fronti Arcet.* Statius: *nec ego lugere ſe-
 verus Arceo.* Troadibus: *riente &
 quar ſolo Etiam arcuiſſem.* Cepit &
 Gruterus. *Et Barthius* lib. 11. Adv. 26.
 ſed in vero conſiſtere non potuit. alio-
 qui arcuiſſet conſpicere: *Eſt vaſti ſpa-
 tio.* Vir doctus appinxeat margini
 membranatum Voſſianarum: *Evaſti
 ſpatio vindico:* aut, deest forte verſus:
 durum ſpatium corporis. Sic ille feſti-
 nans, opinor. Neque enim ignorabat
 apud Ovidium de ſerpente per Cæd-
 num occiſo: *ſpatioſi corporis hoſtem.*
 Et de Actæone: *Dat ſpatium collo.* Et

Et vasti spatio vincere corporis.
 Aequas Herculeos jam juvenis toros,
 Martis belligeri pectore latior.
 Si dorso libeat cornipedis vehi;
 Frenis Castorea mobilior manu 810
 Spartanum poteris flectere Cyllaron.
 Amentum digitis tende prioribus,
 Et totis jaculum dirige viribus;
 Tam longe, dociles spicula figere,
 Non mittent gracilem Cretes arundinem. 815
 Aut si tela modo spargere Parthico
 In cœlum placeat; nulla sine alite
 Descendent, tepido viscere condita.
 Prædam de mediis nubibus afferes.
 Raris forma viris (secula prospice) 820
 Impunita fuit. te melior deus
 Tutum prætereat, formaque nobilis
 Deformis fenii monstret imaginem.

Juvenalis: *spatium admirabile rhombi.*
 Accepi & Scaligerum aliquando con-
 jecisse: *te licet asperos. Pugnaeque*
deos viribus acerbis. Et vasti spatio vin-
cere corporis. Gronovius.

809. *Si dorso*] Si equitate libeat,
 superas Castorem, qui bonus equis &
 perius equorum dormitor. *Farnabius.*

811. *Cyllarium*] Equum Castori à
 Iuione datum, quem à Neptuno acceperat.
 hunc Pollucis fuisse refert Virg. 3.
 Georg. sed fratrem pro fratre poni, ex-
 ponit Servius. *Idem.*

822. *Amentum*] Sex Pompeius,
 Amentum, inquit, quibus ut mitti possint
 vincuntur jacula sive solearum lora.
 ex Græco, quod est *ἀμύνω*, sic
 appellata; vel quia aptantes ea ad men-
 tum trahunt. utitur Prudent. in Psy-
 chomach. *Delrius.*

819. *Non mittent*] Nec Cretes pe-
 nitissimi sagittarii longius emittent sa-
 gittam quam tu jaculum. *Farnabius.*

827. *Nulla sine alite* Descendent.]

Fortasse scripsit: *nulla nisi aliti* *De-*
scendent tepido viscere condita. Sic fo-
 ret utique rotundius. Florent. *sine alite*
 At non spernendum ejus: *Prædam de*
mediis nubibus afferent. non afferet.
 Forte & auferent; Ut Martialis: *Stym-*
phalidas astris Absulit. Ut & paullo
 ante, *Cyllaron*, non *Cyllarum.* Gronov.
 Nulla] Quemadmodum ab Eurytionem
 fixa. 5. *En. Sub nube columba Decidit*
exanimis vitamque reliquit in astris Ae-
reis, fixamque refert delapsa sagittam
Farnabius.

820. *Raris forma*] Formosis ut ple-
 ritimum nocuit sua forma. *τὸ πρὸς μορφῇ*
ἡμίση. Ἐὶ νόσον πολλῶν γέμει. Id.

823. *Deformis fenii limina transit*]
 Primus hujus loci veram lectionem
 prodidit Lipsius, non tamen penetra-
 tam sibi: quippe qui & vulgatum pro
 apto & vero laudet. Itaque homines
 graves, æque ac G. Fabricium & cæte-
 ros sub N. latentes, infandam censue-
 re. Tentavit explicare Scaliger, & cu-
 pressum

Quid
 Nefa
 En se
 Decu
 Instru
 Sed if
 Gere
 Ut or
 Ni la
 Stare
 En, ip

pressum
 puto, c
 sus & in
 fiano, C
 fret im
 tarum
 tionibu
 quæ pos
 pe, ut
 omne m
 non vid
 potius d
 aur auto
 bium n
 tem, ne
 ejus irri
 826.
 rius, ve
 Antea e
 volentia
 manu p
 En secla
 ne. Pla
 scelerat.
 Grypo
 Audisti
 oportet
 828.
 Omni fr
 fraude s
 829.
 Florent

Quid

Quid sinat inausum feminæ præceps furor?
 Nefanda juveni crimina infonti parat. 825
 En scelera! quærit crine lacerato fidem.
 Decus omne turbat capitis. humectat genas.
 Instruitur omnis fraude feminea dolus.
 Sed iste quisnam est regium in vultu decus
 Gerens, & alto vertice attollens caput? 830
 Ut ora juveni paria Pirithoo gerit!
 Ni languido candore pallerent genæ,
 Staretque recta squallor incultus coma.
 En, ipse Theseus redditus terris adest.

ACTUS

pressum adpinxit Ifacius. Nos vere, ut
 puto, cap. 21. Diatribes. Exstat pro-
 fus & in sanctissimis membranis, Vos-
 siano, Crutieriano: *Deformis senii mon-
 stræ imaginem.* Votum est, more poë-
 tarum tam in votis quam in impreca-
 tionibus usitato, desumptum ex illis,
 quæ postea accidisse narrantur. Nempe,
 ut invidiæ deæ Rhamnusiæ, cui
 omne magnum molestum, forma illa
 non videatur invidenda, sed speciem
 potius deformis senii exhibeat. Fingi-
 tur autem Diana Hippolyto in Vir-
 bium mutato addidisse canos & æta-
 tem, ne rursus improbos oculos forma
 ejus irritaret. Gronovius.

826. *Et scelere querit*] Sic Del-
 rius, veletiam *sceleri*, plorante versu.
 Antea erat, *In scelere*, quod reduxit
 volentibus suis Gruterus. Lipsianus à
 manu priorè, *In scelera*; à secunda,
En scelera. Circumcunt verum, quod est
 in Florentino: *En scelera: querit cri-
 me.* Plautus Rudente 4, 4. *Ecce Grypi
 scelera. Cum isthac res male evenit tibi,
 Grypo, gratulor.* Terentius Andria:
*Audi, si in obscra? hem scelera! hanc jam
 oportet in cruciatum hinc abripi.* Idem.

828. *Omni arte feminea*] Florent.
Omni fraude. Forte: *Instruitur omni
 fraude femineus dolus.* Idem.

829. *Regium vultu decus Gerens,*
 Florent. *in vultu.* quod Gruterus duo-

rum codd. auctoritate mutavit. *Idem.*

831. *Vt ora juveni paria Pirithoo]*
 Audiamus hic Gruterum: Non vane
 suspicatur Delrius legendum *Hippolyto*,
 cujus rationes petantur è commenta-
 riis. Ego potius odoror vitium in voce
juveni, non heic modo, sed & *Medea
 v. 107.* Videatur enim sub illo *juveni* la-
 tere vox, quæ notet socium, contuber-
 nalem, amicum, vel aliquid adhuc con-
 junctius. Sic ille, non deceptus, quod
 ad hunc quidem locum attingit: præ-
 fertim quum omnes fere Mss. *Pirithoi*,
 non *Pirithoo*: hoc & ipse & Delrius
 quoque in suis notantur. Scribendum
 est enim: *Vt ora comiti paria Pirithoi
 gerit.* Hoc est, ipsi Theseo, militi au-
 dacis proci. Et supra legimus: *Aderit
 maritus. P. H. nempe Pirithoi comes.*
 Dubiam ejus reddebat formam liri-
 dus color & horrens capillus. Sed hæc
 notæ erant Thesei ab inferis reversi,
 ubi mirum non est inter tantos terro-
 res & pallorem eum contraxisse &
 squallorem rigidæ comæ. *Idem.*

832. *Candore pallerent*] Optimus:
pallore caderent. Sequenti versu jam
 certo agnoscitur, qui ante dubia suspi-
 cione fuerat intellectus. Si adjutarent
 libri, mallet: *Est ipse. Theseus reddi-
 tus terris adest.* Idem.

834. *En, ipse*] Agnoscit tandem
 ipsum esse Theseum. *Earnatus.*